

JAN Z PERNŠTEJNA VE SPORU O OPOLSKO-RATIBOŘSKO VE 30. A 40. LETECH 16. STOLETÍ

Radim JEŽ

Opolsko-Ratibořské knížectví bylo největším územním celkem celého Slezska a svou výhodnou nížinnou polohou v okolí řeky Odry také jedním z nejúrodnějších krajů zemí Koruny české.¹⁾ O toto území se vedly spory už od začátku 16. století a bylo předmětem třenic několika magnátů. V roce 1511 byla uzavřena smlouva mezi Jiřím Braniborsko-Ansbašským (*1484–†1543), Valentinem Hrbatým (†1521) a Janem II. Dobrým Opolským (*1476–1532†), ve které se stanovovaly podmínky vzájemných nástupnických dohod.²⁾ Valentin Ratibořský, poslední Pře-

1) V první polovině 16. století mělo rozlohu 11 000 km² a žilo zde asi 178 850 obyvatel. Jen pro srovnání: Morava měla rozlohu 22 000 km² a asi 600 000 obyvatel; celé Slezsko 39 000 km² a nejspíše 900 000 obyvatel. Srov. DZIEWULSKI, Władysław: *Nowe dane statystyczne o ludności miast i wsi Śląska w XVI wieku*. Sobótka 30, 1975, s. 455–474. Vynikající statistický materiál k jednotlivým městům Opolsko-Ratibořského knížectví z roku 1544 (v záhlaví nadepsán „*Registra śacunków všech měst knížectví Opolského, Ratibořského, Hlohovského etc. Jak jedna každá osoba z obyvatelí měst śacovala statek svůj, obzvláště sepsaný léta 1544*“) je uložen v Národním archivu (dále jen NA) Praha, České oddělení dvorské komory (dále jen ČDKM) – II., poř. č. 10, karton 46, nefol. Autor těchto řádků jej připravuje do tisku. Další literatura k Opolsko-Ratibořskému knížectví nejnověji shrnuta v CIMAŁA, Bogdan: *Prace historyczne poświęcone dziejom miejscowości Śląska Opolskiego*. In: Spyra, Janusz (ed.): *Kronikarz a historyk. Atuty i słabości regionalnej historiografii. Materiały z konferencji naukowej Cieszyn 20–21 września 2007*. Cieszyn 2007, s. 386–404 (elektronická publikace dostupná na adrese www.kc-cieszyn.pl/bt). Územní rozvoj na přelomu 15. a 16. století přiblížen ve studii HOLÁ, Mlada: *Územní politika knížete Jana II. Opolského (1476–1532)*. *Historická geografie* 33, 2005, s. 175–196.

2) K této problematice již existují četné články a studie. Srov. FUKALA, Radek: *Zápas o opolsko-ratibořské dědictví a mocenské aspirace Jiřího Braniborsko-Ansbašského v zemích koruny České*. *Familia Silesiae* 1, 1997, s. 30–40;

myslovec z opavské větve,³⁾ i opolský kníže⁴⁾ byli totiž bezdětní a už nepočítali s právoplatnými potomky. Dohodu několikrát potvrdil král Vladislav Jagellonský a souhlasil s dělením majetku – pokud by zemřel jako první opolský kníže Jan II. má se Opolsko rozdělit mezi Jiřího Braniborsko-Ansbašského a Valentina Hrbatého. V případě následného skonu Valentina měl majetky po něm zdědit Jiří a naopak. Podle smlouvy si právo disponovat se svou hotovostí a cennostmi ve výši 40 000 uherských zlatých ponechal kníže Jan II. a mohl je odkázat komu chtěl.⁵⁾ Proti výše uvedené smlouvě se ohradily stavy zemí Koruny české a nelíbila se jim zejména narůstající moc hohenzollernského rodu. Neaktivněji se do sporu zapojil těšínský kníže Kazimír II. (*1449/1452–†1528), jež své síly spojil s Fridrichem II. Lehnickým (*1480–†1547) a nejvyšším purkrabím

TÝŽ: *Zápas o opolsko-ratibořské dědictví a mocenské aspirace slezských knížat na prahu novověku*. Slezský sborník 100, 2002, s. 81–101; TÝŽ: *Role Jana Jiřího Krnovského ve stavovských hnutích*. Opava 1997, zejména s. 25–28; TÝŽ: *Stavovské a knížecí Slezsko – nástin politického vývoje Slezska v letech 1400–1550*. In: *Od gotiky k renesanci. Výtvarná kultura Moravy a Slezska I*. Olomouc 2002, s. 27–42, zde s. 37; TÝŽ: *Hohenzollernové v evropské politice 16. století. Mezi Ansbachem, Krnovem a Královcem (1523–1603)*. Praha 2005, s. 17–18 a s. 35–59; stručněji TÝŽ: *Portréty krnovských Hohenzollernů – majitelů bohumínského zástavního panství v letech 1523–1621*. Těšínsko 36, 1993, č. 2, s. 1–4 (R. Fukala ve svých příspěvcích klade smlouvu k roku 1512); BORAS, Zykmund: *Hohenzollernowie i ich dążenia do opanowania Śląska w drodze umów o przeżycie (w początkach XVI w.)*. In: Makowski, E. (ed.): *Studia z dziejów Polski, Niemiec i NRD XVI–XX w.* Poznań 1974, s. 53–65; KWAK, Jan: *Żarys dziejów politycznych księstwa opolsko-raciborskiego (od śmierci księcia Jana Dobrego do zaboru Śląska przez Prusy)*. In: Borák, M. (ed.): *Slezsko v dějinách českého státu. Sborník příspěvků z vědecké konference, pořádané pod záštitou prezidenta České republiky Václava Havla u příležitosti 50. výročí Slezského ústavu SZM v Opavě*. Opava 1998, s. 138–144, zde s. 138. Naposledy také HOLÁ, Mlada: *Panovník, čeští stavové a Jiří Braniborský ve sporu o konfirmaci braniborsko-opolsko-ratibořských nástupnických smluv v letech 1528–1531*. In: Březina, L. – Konvičná, J. – Zdichynec, J. (edd.): *Ve znamení zemí Koruny české. Sborník k šedesátým narozeninám prof. PhDr. Lenky Bobkové, CSc.* Praha 2006, s. 97–111.

3) ČAPSKÝ, Martin: *Zlomený meč Valentina Hrbatého. Poslední z opavských Přemyslovců*. Dějiny a současnost 28, 2006, č. 2, s. 34–36.

4) Více k němu viz BORAS, Zykmund: *Księstwo opolskie pod rządami znakomitego gospodarza – Jan Dobry*. In: Týž: *Książęta piastowscy Śląska*. Katowice 1974, s. 319–345; JASIŃSKI, Kazimierz: *Rodowód Piastów Śląskich. Tom III. Piastowie opolscy, cieszyńscy i oświęcimscy*. Wrocław 1977, s. 111–112; SADOWSKI, Tomasz: *Książęta opolscy i ich państwo*. Wrocław 2001, s. 183–193.

5) Nejnověji HOLÁ, Mlada: *Panovník, čeští stavové a Jiří Braniborský*, s. 98.

v Čechách Zdeňkem Lvem z Rožmitálu a na Blatné (†1535).⁶⁾ Ti se roku 1513 dohodli, že polovina Opolsko-Ratibořského knížectví má po smrti současných držitelů připadnout Kazimírovi II. a zbylá polovina bude rozdělena mezi Fridricha II. a Zdeňka Lva.⁷⁾ Z blíže neznámých důvodů se na sklonku téhož roku těšínský kníže zřekl nároků na Opolsko ve prospěch Kryštofa Šidlověckého ze Šidlovec. Mohlo jít pouze o dílčí smlouvu, ve které se obě strany dohodly na časově omezené držbě či zástavě.⁸⁾

Vzniklé spory o cenné opolsko-ratibořské dědictví mezi Jiřím Braniborsko-Ansbašským a knížetem lehnickým a těšínským byly urovnány dohodnutím sňatku sester Hohenzollerna s Václavem II. (*1496?–†1524), synem Kazimíra II., a Fridrichem Lehnickým v sobotu po svátku Navštívení panny Marie roku 1518.⁹⁾ Situace kolem nevyřešených majetků se změnila v roce 1521, kdy zemřel Valentin Hrbatý,¹⁰⁾ který na poslední chvíli změnil svou dohodu s Jiřím Braniborsko-Ansbašským a knížectví ratibořské tak připadlo pouze Janovi Opolskému. Hohenzollern přece jen v Horním Slezsku uspěl – 27. května 1524 totiž koupil od Jiřího ze Šelmberka Krnovské knížectví spolu s panstvím Hlubčice a rozmnožil výrazně svou pozemkovou držbu připojením k již vlastnícímu bohumínskému panství.¹¹⁾ Nový český

6) Nejvyšším purkrabím byl v letech 1507–1523 a 1525–1528 (1530). Viz PALACKÝ, František: *Přehled nejvyšších důstojníků a úředníků*. In: Charvát, J. (ed. a doplnil): *Dílo Františka Palackého*. Praha 1941, s. 321–417, zde s. 360 a 364–365.

7) GRÜNHAGEN, Colmar.: *Geschichte Schlesiens I. Bis zum Eintritt der habsburgischen Herrschaft 1527*. Gotha 1884, s. 378; nejnověji PINDUR, David: *Těšínsko za vlády piastovského knížete Kazimíra II. (1477–1528)*. Práce a studie Muzea Beskyd – Společenské vědy 14, 2004, s. 1–93, zde s. 46.

8) Vycházím pouze z velmi stručného registru. Originál, snad uložený v archivu v Krakově, mi bohužel nebyl k dispozici. NĚMEC, Emerich (ed.): *Listinář Těšínska IV. 1496–1526. Codex diplomaticus ducatus Tesinensis. Sbírká listinného materiálu k dějinám knížectví Těšínského*. Český Těšín 1961, č. 390 (Těšín, 24. prosince 1513). V literatuře viz PINDUR, David: *Těšínsko za vlády piastovského knížete Kazimíra II.*, s. 46–47.

9) Smlouva z 3. července 1518 viz NA Praha, HNL, inv. č. 1425, sign. L 92/4/13b, karton 550, nefol. Zhodnocení a edice tohoto pramene viz JEŽ, Radim (ed.): *Urbář těšínské komory a svatební smlouva knížete Václava II. s Annou Braniborsko-Ansbašskou z roku 1518*. Práce a studie Muzea Beskyd – Společenské vědy 18, 2007, s. 107–136.

10) WELTZEL, Augustin: *Geschichte der Stadt Ratibor*. Ratibor 1861, s. 111.

11) FUKALA, Radek: *Portréty krnovských Hohenzollernů*; FUKALA, Radek: *Zápas o opolsko-ratibořské dědictví a mocenské aspirace slezských knížat*, s. 94.

panovník Ferdinand I. hned od počátku své vlády odmítal potvrdit smlouvy z roku 1511 uzavřené se svolením předposledního Jagellonce, a začal jednat s Jiřím Braniborským o možném vyrovnání. Ten se však rozhodl nevzdávat bez boje a od roku 1528 začal s králem intenzivně jednat.¹²⁾ Přes silný nátlak stavů¹³⁾ zemí Koruny české král Ferdinand I. pochopil, že ještě bude potřebovat pomoc mocného markraběte a hlavně jeho finance na počínající válečný konflikt s Tureckou říší, a proto se s ním domluvil na podmínkách zástavní držby.¹⁴⁾ 27. března 1532 zemřel Jan II. Opolský¹⁵⁾ a podle nové smlouvy obdržel Opolsko-Ratibořsko Jiří Braniborsko-Ansbašský a jeho dědicové až do vyplacení zástavy 183 333 uherských zlatých, město Opolí se ještě rok po smrti opolského knížete podržel král a poté mělo také připadnout markraběti.¹⁶⁾ Ve smlouvě byla ještě zakotvena klauzule stanovující nárok těšínského a lehnického knížete na vyplacení 40 000 uherských zlatých z dědictví po opolském knížeti a nebyl opomenut ani Zdeněk Lev z Rožmitálu, který měl právo na třetinu z této částky.¹⁷⁾

Jelikož již jeden z hlavních aktérů sporu, kníže Kazimír II., nebyl mezi živými,¹⁸⁾ měl právo na část z opolsko-ratibořského podílu jeho vnuk Václav

12) HOLÁ, Mlada: *Panovník, čeští stavové a Jiří Braniborský*, s. 102.

13) Doklady např. v GINDELY, Antonín – DVORSKÝ, František (edd.): *Sněmy české od léta 1526 až po naši dobu I. 1526–1545* (dále jen *SNĚMY ČESKÉ*). Praha 1877, s. 263–264, č. 184 nn.

14) Jiří Braniborsko-Ansbašský měl v zástavě držet Opolsko-Ratibořsko za 270 000 rýnských zlatých a králi mělo po smrti opolského knížete připadnout město a zámek Opolí se zde uloženými majetky po knížeti Janovi II. HOLÁ, Mlada: *Panovník, čeští stavové a Jiří Braniborský*, s. 108.

15) JASIŃSKI, Kazimierz: *Rodowód III.*, s. 111–112; SADOWSKI, Tomasz: *Książęta opolscy*, s. 183.

16) GRÜNHAGEN, Colmar: *Schlesien unter der Herrschaft König Ferdinands 1527–1564*. Zeitschrift des Vereines für Geschichte und Alterthum Schlesien 19, 1885, s. 63–139, zde s. 93; WELTZEL, Augustin: *Geschichte*, s. 116–117; KWAK, Jan: *Zarys dziejów*, s. 139; FUKALA, Radek: *Zápas o opolsko-atibořské dědictví a mocenské aspirace slezských knížat*, s. 95 a TÝŽ: *Zápas o opolsko-ratibořské dědictví a mocenské aspirace Jiřího Braniborsko-Ansbašského*, s. 38.

17) Tato část smlouvy nejspíše vycházela z testamentu samotného knížete Jana Opolského. K zmíněné části smlouvy i s odkazy na přímé prameny viz HOLÁ, Mlada: *Panovník, čeští stavové a Jiří Braniborský*, s. 108, poznámka č. 50.

18) Dosavadní bádání předpokládalo, že zemřel 28. října nebo 13. prosince 1528 (viz PINDUR, David: *Těšínsko za vlády piastovského knížete Kazimíra II.*, s. 51, poznámka č. 337, zde je uvedena i další literatura). Opavští stavové ale už v dopise z 25. října informují krále Ferdinanda I. o úmrtí těšínského knížete, a proto je nutné předpokládat skon Kazimíra II. již kolem poloviny října.

III. Adam (*1524–†1579), ale vinou své neplnoletosti musel být zastupován českomoravským velmožem Janem z Pernštejna (*1487–†1548),¹⁹⁾ který, podle smluv s knížetem Kazimírem II. z 1. září 1525 a z 9. září 1528,²⁰⁾ spravoval jako „mocný otcovský poručník“ celé Těšínské knížectví.²¹⁾

Král si byl dobře vědom skutečnosti, že zmíněná částka 40 000 zlatých by mohla být markrabím splacena z hotovosti a šperků shromážděných hospodárným knížetem Janem II. Dobrým na zámku v Opolí, a proto hned po smrti knížete vypravil své úředníky, aby ze zámku vyvezli knížecí poklad obsahující mimo jiné i několik desítek tisíc hřiven zlata.²²⁾ Již v dubnu roku

Originál česky psaného papírového listu uložen v Zemském archivu Opava, Hejtmanský úřad knížectví opavsko-krnovského, inv. č. 40/11, karton 1, f. 3.

19) K politickým aktivitám a k postavení Jana z Pernštejna ve sledovaném období viz VOREL, Petr: *Páni z Pernštejna. Vzestup a pád rodu zubří hlavy v dějinách Čech a Moravy*. Praha 1999, zejména s. 156–159; VÁLKA, Josef: *Politika a nadkonfesijní křesťanství Viléma a Jana z Pernštejna*. In: Vorel, P. (ed.): *Pernštejnové v českých dějinách. Sborník příspěvků z konference konané 8.–9. 9. 1993 v Pardubicích*. Pardubice 1995, s. 173–183; TÝŽ: „*Velcí Pernštejnové*“ v *politice a kultuře*. Zprávy státního památkového ústavu v Brně 4, 2000, s. 21–36.

20) První smlouva se nedochovala; druhá, stanovující věno, je dnes uložena v Archiwum Państwowe Katowice, Oddział Cieszyn, Zbiór dokumentów pergaminowych i papierowych, sign. 54. Edice viz PINDUR, David: *Těšínsko za vlády piastovského knížete Kazimíra II.*, s. 89–91.

21) Více viz KASPERLIK, Matthias: *Die vormundschaftliche Verwaltung des Herzogthums Teschen unter Johann von Pernstein (1529 bis 1545)*. Notizen – Blatt der historisch – statistischen Section der kais. königl. mährisch – schlesischen Gesellschaft zur Beförderung des Ackerbaues, der Natur- und Landeskunde, 1873, č. 4, s. 30–32; č. 5, s. 40; BÄHLCKE, Joachim: *Die Herren von Pernstein und die Herzöge von Teschen (Ständische Interessenpolitik in der ersten Hälfte des 16. Jahrhunderts)*. In: Vorel, P. (ed.): *Pernštejnové v českých dějinách. Sborník příspěvků z konference konané 8.–9. 9. 1993 v Pardubicích*. Pardubice 1995, s. 203–211 a naposledy s odkazy na literaturu viz JEŽ, Radim: *Manželské soužití knížete Václava III. Adama s Marií z Pernštejna v polovině 16. století*. Těšínsko 51, 2008, č. 1 a 2 (v tisku).

22) V literatuře se objevuje závratný údaj 300 000 hřiven (1 hřivna = přibližně 0,256 kg) zlata, který se nacházel, podle studie C. Grünhagena (*Schlesien unter der Herrschaft König Ferdinands*, s. 94, pozn. 2), v dnes již neexistujícím (zničen během II. světové války) inventáři pozůstalosti po knížeti Janovi II (původní uložení: Archiwum Państwowe Wrocław, Księstwo Opolsko-Raciborskie, sign. I. 3a). Grünhagenem zmíněná suma zlata je ale výrazně nepravděpodobná, neboť toto množství, jen pro srovnání, odpovídalo několika státním rozpočtům celého habsburského střeoevropského soustátí. Informace o převzetí pokladu uvedeny např. v MALECZYŃSKA, Ewa: *Dzieje polityczne Śląska w drugiej i trzeciej ćwierci XVI wieku*. In: Maleczyński, K. (ed.): *Historia Śląska I/2*. Wrocław – Warszawa – Kraków 1961, s. 309–327, zde s. 315–316; KWAK, Jan: *Zarys dziejów*, s. 139.

1532 převzal své dědictví markrabě Jiří Braniborsko-Ansbašský, který ale nejevil zájem o vyplacení smluvené částky knížeti lehnickému, těšínskému a českému aristokratovi Zdeňku Lvovi z Rožmitálu.

Jan z Pernštejna se proto obrátil přímo ke králi Ferdinandovi I. Učinil tak již v roce 1533, ale král začal jednat až v roce následujícím, kdy napomenul Jiřího Braniborsko-Ansbašského, aby dodržel smlouvu a vyplatil Janovi z Pernštejna jeho částku z Opolsko-Ratibořského knížectví.²³⁾ Již 10. prosince téhož roku král psal Karlovi Minsterberskému o odklad sporu,²⁴⁾ který měl být projednáván na slezském sněmu ve Vratislavi. V následujícím roce opět král napomíná ve svých listech markraběte,²⁵⁾ ale ten, i když vědomě porušoval smlouvu z roku 1532, odmítal se s knížetem finančně vyrovnat a spor nechával k rozhodnutí soudu či sněmu. Jeden z aktérů sporu, bývalý český purkrabí Zdeněk Lev z Rožmitálu, se slíbených peněz od markraběte nedočkal, protože již v roce 1535 zemřel,²⁶⁾ což pro Jana z Pernštejna znamenalo navýšení pozůstalé částky na 20 000 uherských zlatých. Neustálé upomínání těšínskému poručníka vedlo krále ke zřízení komise, která by spory vyřešila a definitivně ukončila. Jedním z hlavních rozhodčí byl králem určen Zdislav Berka z Dubé a na Lipé a Zákupí (†1553), nejvyšší hofmistr českého království.²⁷⁾ Ferdinand o tomto kroku informuje české stavy v listu z Innsbrucku dne 22. dubna 1536,²⁸⁾ kde se i zmiňuje, že další kolo

23) Regest viz DVORSKÝ, František (ed.): *Dodavky k dopisům Jana a Vojtěcha z Pernštejna 1514–1548*. In: *Archiv český čili staré písemné památky české i moravské, sebrané z archivů cizích i domácích XX (dále jen AČ XX)*. Praha 1902, s. 526–535, zde s. 531, č. 498 (Videň, 21. září 1534). Kancelářský opis dnes uložen v NA Praha, Registra (dále jen RG), kn. č. 12, f. 123.

24) *AČ XX*, s. 531, č. 500 (regist).

25) *AČ XX*, s. 531, č. 502 (Videň, 15. srpna 1535; regist). Celý list viz NA Praha, RG, kn. č. 14, f. 128.

26) Stalo se tak 14. července 1535. Po sobě zanechal velké dluhy. SEDLÁČEK, August: *Lev z Rožmitála*. In: *Ottův slovník naučný (dále jen OSN) XV.*, 1900, s. 975–977.

27) Funkci zastával v letech 1534–1553. PALACKÝ, František: *Přehled nejvyšších důstojníků*, s. 366.

28) „[...] *Wolgeborner Gestrenngen Ernuester unnd lieber getreuen, unnsere Comissarien die wir auf Montag nach Jubilate [8. 5. 1536] schierstkhunfftig zu dem Landsrechten in unnsere Stat Presslaw zu vertretung unnsers Ohaim Schwagern unnd Furstn Marggraf Georgen zu Branndenburg etc. von wegen der Furstenthumber Oppl unnd Ratibor verordnet haben, werden ainer freyhait die weilennndt Hertzog Johans zu Oppl von unsern vorfordern Kunigen zu Behaim auf gebracht, das gedachter Hertzog von Oppl gegen personen somit Furstenstamens, vor kainem annder rechten als vor seinem Mannrechten zu steen schuldig sey. Des geleichen aines vertrags dar inn sich Marggraf*

jednání bude probíhat ve Vratislavi od 8. května.²⁹⁾ Jiří Braniborský se ale jednáním vyhýbal a často krále žádal, aby soud odložil o několik měsíců, jak se dozvídáme z dopisu Ferdinanda I.³⁰⁾ vratislavskému biskupovi Janovi ze Salzy (biskupem v letech 1520–1539),³¹⁾ jenž byl zároveň (od roku 1536) nejvyšším představitelem panovnické moci ve Slezsku a z pozice celozemského hejtmána předsedal zdejším sněmům a soudům.³²⁾

Panovník najal k vyřešení sporu nejlepší právníky, kteří měli zastupovat stranu práva přímo ve Vratislavi a podávat králi pravidelně informace o průběhu jednání. Jedním z nich byl doktor Vipertus Schwob (Viprecht Švob). Dochovaná korespondence mezi tímto právníkem a králem ukazuje, že sám Habsburk měl velký zájem na rychlém vyřešení dlužných pohledávek Jiřího Braniborského a celý spor pozorně sledoval. Všechny vzájemné listy jsou obsahově velmi podobné; pokaždé je upozorněno na

Georg, weilenndt Hertzog Casmiren von Tesschin unnd Hertzog Fridrichen zu der Lignitz von wegen angeregter zwaier Furstenthumber viertzig Tausent guldin hungerisch zugeben angenommen haben solle, notturfftig, welke freyhait unnd vertrag verschnier Zeit als wir die Furstenthumber Oppl unnd Ratibor angenommen mit anndern brieflichen urkhunden auf unnsere Behaimische Camer Euerer verwaltung wie wir berricht in verwarung khomen sein solle. Damit dan unnsere Comissarien Irer Innstruction unnd beuelch nach destgruntlicher handdlen mugen. So beuelhen wir Euch Ernnstlich das Ir derselben freyhait auch dem vertrag umb die vierzig Tausent guldin hungrisch on vertzogenlich nach suechet, unnd sofern die vorhannden, als dan dem wolgebornen unnserm Lanndthofmaister der Cron Behaim unnd lieben getreuen etc., Zdislaen Berckh etc., welcher unnserer Comissarien ainer ist, dauon glaubwirdig abschriftn zuestellet, wo aber mergedachter vertrag bey unnserer Chamer nit ware, solhs berurtem unnserm Lanndthofmaister zu wissen thuet, damit Er denselben vertrag bei Marggraff Georgen nach zufragen unnd zubegern, auch sambt seinen mit Comissarien des statlicher zuhanddlen wiss. Daran beschiecht unnsere ernnstliche magnnung. Geben in unnsere Stat Ynnsprugg am 22 tag Aprilis, anno etc. in [15]36 [22. 4. 1536] unnserer Reiche des Romischen in Sechsten unnd der anndern im zebennden.“ Cit. z originálu papírového listu uloženého v NA Praha, Hejtmanství německých lén (dále jen HNL), sign. L 92/4/13a, karton 550, nefol.

29) V roce 1537 král sháněl dostatek peněz, aby mohl Opolsko-Ratibořské knížectví vyplatit ze zástavy, ale nakonec k tomu nedošlo. *SNĚMY ČESKÉ I.*, s. 409, č. 250.

30) *AČ XX.*, s. 532, č. 507 (20. srpna 1536, Innsbruck; regist).

31) PATER, Józef: *Poczet biskupów wrocławskich*. Wrocław 2000, s. 67.

32) Srov. ORZECHOWSKI, Kazimierz: *Generalny starosta Śląska. Ewolucja urzędu*. Acta Universitatis Wratislaviensis 2616, Prawo 288, 2004, s. 115–133, zde s. 127 a TÝŽ: *Historia ustroju Śląska 1202–1740*. Wrocław 2005, s. 92.

dlužnou částku 20 000 zlatých a na potřebu ukončit vleklá jednání.³³⁾ V roce 1539 žádal Ferdinand doktora Schwoba o zaslání spisu ze soudu, aby jej mohli prostudovat také vídeňští dvorští právníci,³⁴⁾ protože v kanceláři na Pražském hradě nebyl aktový materiál k nalezení. Zájmy těšínského knížete ve Vratislavi zastupoval do 40. let Mikuláš Kloch z Bestviny a na Ochabech, zástupce rytířského stavu z knížectví,³⁵⁾ a poté jej vystřídal Janem z Pernštejna najatý Gottfrid Adlšpach z Mikulovic,³⁶⁾ šlechtic původem z Opolska-Ratibořska.³⁷⁾

Pán z Pernštejna velmi těžce nesl prodlužování sporu ve Vratislavi, což se projevilo také v jeho korespondenci adresované blízkým šlechticům – např. v roce 1540 psal Adamovi ze Šternberka list plný emocí proti postupu vratislavského biskupa a markraběte Jiřího: „[...] *A muoj milý pane synu! Dlouho-li se tomu dívati budeme, aby o to království tak Němci*

33) Uchovaly se koncepty listů z 4. září 1537, Praha; 11. listopadu 1538, Vídeň; 12. listopadu 1538, Vídeň; týž den ještě jeden (odpovídá na jeho dopis z Vratislavi 13. října); 14. listopadu 1538, Vídeň a jeden originál vlastnoručně psaného dopisu Viperta Schwoba z 12. srpna 1537 (Vratislav). Viz NA Praha, HNL, sign. L 92/4/13a, karton 550, nefol.

34) *AC XX.*, s. 532, č. 511 (23. února 1539, Vídeň; regist). Podobně psal nejvyšším českým úředníkům (nejvyššímu purkrabímu, sudímu, dvorskému sudímu, písaři a podkomořímu): „[...] *ta vŕecka privilegia k tomu náležítá a nám potřebná vyhledána byla [...], neb čehož nejvíce k spravedlnosti naši k té při potřebujem, nejednom nám posláno, ale ani zmínka o tom učiněna jest. Ač my vejpisy některých těch lituov a privilegií království Českého máme, ale však jest potřebí, abychom listy hlavní aneb dostatečný vidimus toho všeho k té při míti mohli. [...] Zprávu sme míti ráčili, že takoví hlavní listové od krále Vladislava a krále Ludvíka slavné paměti stavuom království českého jsou nadáni: nerozumíme, aby již ztraceni býti měli [...], aneb když by mezi privilegii nalezení býti nemohli, tehdy v registratuře staré krále Vladislava, kteráž jest při deskách v truhlách kancelářských býti má, toho se pohledalo a nám vypsané poslal. Neb taková stará registra, jakž sme zpraveni, za krále Ludvíka slavné paměti nejsou (kromě nová registra za doktora Václava) ztracena [...]*“. *AC XX.*, s. 76, č. 184 (31. července 1539).

35) Jméno Mikuláš Kloch z Bestviny se v pramenech objevuje již v druhé polovině 15. století (viz NĚMEC, Emerich (ed.): *Listinář Těšínska III. 1460–1495. Codex diplomaticus ducatus Tesinensis. Sbírká listinného materiálu k dějinám knížectví Těšínského*. Český Těšín 1960, č. 235, 240, 243, 247, 293, 306, 308, 314, 322, 332 ad.), kdy jako svědek vystupuje na listinách knížete Přemka a později i Kazimíra II. a v rodě Klochů je velice rozšířené, a proto nelze určit, od které doby námi jmenovaný Mikuláš vstoupil do služeb těšínských knížat. Více k tomuto rodu viz PILNÁČEK, Josef: *Rody starého Slezska I*. Brno 1991², s. 133.

36) *AC XX.*, s. 153, č. 267.

37) PILNÁČEK, Josef: *Rody*, s. 145.

*kupčili, je trhali, ujímali, nejprve v nějakých hranicích, potom v zámcích a v městech, jakož se toho již dosti děje, a potom v celých zemích k tomu království připojených, jakož jest již toho dosti blízko, že knížectví Slezské na vlasu se u této koruny drží. Neb račte toho u sebe povážiti: markrabě Jiří ten znamenitý statek v Slížstě má, a to jest kníže říšské; kněz Fridrich jsouc kníže lenní, ten týž má znamenitý statek, a co mu ho tímto knížetstvím přibylo, ten o nápady s domem Brandenburským mezi sebou zápisy udělali; pak k čemu jinému se to chajlí, než aby knížetství Slezské k říši obráceno bylo, kněz Fridrich toho rozvažovati nebude, neb by rád za kníže říšské zuostal, a Vratislavští také, neb by rádi za říšské město zuostali. Pak muoj milý pane synu, tím vám zavazuji, muož na nás ono písmo naplněno býti, kdež se píše: Všichni svého hledí a žádný božího, též také všickni svého hledí a žádný obecního. Pak čeho potomkóm svým nasejem, to po nás žiti budou, strach aby ta žeň nebyla v zlém připomínání a zlořečení, když my již shnijem, že ty kosti v kostnici ležíc pokoje jmíti nebudou v zlém připomínání [...]*³⁸⁾

Problémem také bylo financování pobytu na sněmech a soudech ve vzdálené Vratislavi. Hejtman Těšínského knížectví Jan Sedlnický z Choltic a na Polské Ostravě (†1551) spolu s kancléřem Janem Čelem z Čechovic a na Drahomyšli (†1543) si stěžovali, že častá poselství a jízdy do Dolního Slezska si musí hradit za svých kapes a požadovali od Jana z Pernštejna proplacení všech výdajů.³⁹⁾ Jan z Pernštejna se však bránil tvrzením, že zástupce Těšínska na sněmech, Mikuláše Klocha a Gottfrida Adlšpacha, vždy zaopatřoval na vlastní náklady stravou⁴⁰⁾ a jiné potřeby měly být financovány z berně Těšínského knížectví (jako např. cesta Jana Čela s tímto obnosem do slezské královské pokladny)⁴¹⁾ a ne z moravské komory pána z Pernštejna, jak si to žádali stavové knížectví.⁴²⁾

V roce 1543 se zdálo, že spor již bude ukončen vynesením soudu ve Vratislavi a na jeho jednání se chystal i Jan z Pernštejna.⁴³⁾ 11. dubna vyrazil

38) List z 13. srpna odeslaný z Kunětické Hory viz AČ XX., s. 100–101, č. 206.

39) „[...] Kdež mi píšete, že ste na mně nejednou vznášeli a oznamovali, co se poselství dotajče, že na své jezdití musíte: pak v pravdě se nepamatuji, aby se jaká poselství z rozkázání mého kde dala, a také ste mi oznámili, abyste kde vypravovali pro ty potřeby, což by se toho knížectví dotajkalo [...].“ AČ XX., s. 219, č. 345. Také AČ XX., s. 194–195, č. 302.

40) AČ XX., s. 219–220, č. 345.

41) AČ XX., s. 195, č. 302.

42) AČ XX., s. 220, č. 345.

43) Informace o chystaném sněmu posílal knížeti Václavu III. Adamovi: „[...] soud při Jubilate [15. 4. 1543] v Vratislavi držán byl, a že za jiné nemá,

ze svého sídla v Pardubicích, ale dojel pouze do Nového Města nad Metují, kde jej o dva dny později zastihnul silný záchvat dny⁴⁴⁾ doprovázený blíže nespecifikovaným zánětem měkkých tkání na nohou (bércové vředy?).⁴⁵⁾ Rozeslal dopisy vratislavskému biskupovi a dalším, že pro zmíněnou nemoc nebude moci na soud dorazit, a také že mají rozhodnout bez něho, pouze za účasti těšínského kancléře a právního zástupce Gottfrida Adlšpacha.⁴⁶⁾ Vratislavský biskup pro Pernštejnovu neúčast znovu vynesení rozsudku odložil, což těšínského poručníka velmi popudilo a okamžitě to sdělil v listu kancléři: „[...] Soud Vratislavský ten jest odložen, kteréhož sem se nenadál podle toho psaní, kteréž mi pan biskup udělal; ale div není, že se duchovní přihází, že selhou, poněvadž v nynějších biskupích se toho málo nachází, aby se s pravdou obírali v duchovních i světských věcech; musíť se pravdy se lží obírali a zaneprázdnovati, neb by se s pravdou obírali, neměli by tak tučnejch prebend, v kurvách a v ožralství své rozkoše by neprovozovali, neb by jim pravda hned toho nedopustila, totiž Kristus pán, kterejž se nazval pravdou; ale když sou z otce d'ábla lži pošli, kterejž jest od počátku lhář byl, tak jakž písmo o něm praví, musejíť jeho následovati jako otce svého [...]“.⁴⁷⁾

než že při tom času ta pře místnej konec vezme se panem markrabí – pán Buoh rač to dati. Neb bych již těch vratislavských jízd rád prázden byl, kdež nelze než tam jeti, ač ráčí-li pán Buoh zdraví a čerstvosti popříti. Znam, že by se té jízdy V[ashi] m[ilos]ti lépe trefily, zvlášť pro vratislavské panny, nežli mně; neb V[áše] m[ilos]t ve dne byste se soudili a v noci s pěknými paními kratochvil měli; ale já k tý kratochvíli se nehodím, a také by jim ode mne příjemná nebyla, neb by člověk nejraději chtěl a nemuož, jinejm toho slušněji neodbude, než místo pěkné paní aby z podušku kratochvíle užíval [...]“. AČ XX., s. 131, č. 241 (25. ledna) a AČ XX., s. 152, č. 266 (28. března 1543).

44) Dna (arthritis uratica), onemocnění kloubů a vazivové části končetin, při které se na tato místa usazuje kyselina močová a její sodná sůl. Vzniká nesprávným složením stravy, hlavně velkého podílu masa a konzumace alkoholu. Vede k menší až celkové nepohyblivosti jedince. Zasahuje kloub palce u nohy (poté mluvíme o podagře), kloub kolenní (gonagra) nebo zápěstního (chiragra) ad. Záchvaty mohou přetrvávat od doby několika dnů až týdnů. V této době nemoc velice rozšířená.

45) O tom psal například těšínskému hejtmanu Janovi Sedlnickému: „[...] pak tu jest mne kámen v noci napadl a nemálo jest mne ztrávil a zemdlil; k tomu nohy mne rozbolely, a než sem na Nové Město dojel, že mi se rány k jiným ranám na mnoha místech v nohách zotvíraly [...]“. AČ XX., s. 161, č. 277. VOREL, Petr: *Páni z Pernštejna. Vzestup a pád rodu*, s. 163–164.

46) 13. dubna 1543 odeslal pět listů – Baltazarovi z Promnic, Fridrichovi II. Lehnickému, Jiřímu Braniborsko-Ansbašskému, bratřím Jachymovi, Jindřichovi, Janovi a Jiřímu Minsterbersko-Olešnickým a Gotffridu Adlšpochovi. AČ XX., s. 154–160, č. 271–275.

47) AČ XX., s. 174–175, č. 286 (27. dubna 1543).

Na jaře roku 1543 měl Jan z Pernštejna v plánu také cestu do Těšínského knížectví, kde chtěl předat vládu Václavu III. Adamovi, neboť ten již dosáhl optimálního věku (18 let) a měl, podle Janova názoru, řídit knížectví sám.⁴⁸⁾ Pro výše zmíněnou nemoc se tak nestalo; navíc Pernštejn měl ještě jeden důvod pro odklad předání knížectví do rukou mladého Václava III. Adama – a tím byl nedořešený spor o Opolsko-Ratibořsko. Výmluvně to vyjádřil českomoravský magnát v listu z 28. srpna 1543 stavům Těšínského knížectví: „[...] Pak to poručenství z které příčiny se zdržuji, z jiné to nečiním, než pro ten soud, kterýž s panem markrabí[m] jest již mnoha let; i uvažujíc to u sebe s těmi, kteříž právům rozumějí, jestliže bych to poručenství prvé z sebe zдал, než-li by ta pře k vykonání svému přišla, že jest se toho obávati, aby skrz to poručenství mého zdání ta pře všecka zdvižena nebyla [...]“.⁴⁹⁾

Soudní jednání mělo pokračovat 24. června, ale situace se ještě zkomplikovala úmrtím právníka Gottfrida Adlšpacha⁵⁰⁾ a i Jan z Pernštejna se omluvil kvůli nemoci a neznalosti němčiny, která byla hlavním jednacím jazykem.⁵¹⁾

V roce 1543 se naplno projevíly finanční problémy Jana z Pernštejna, a proto toužebně očekával ukončení sporu s markrabětem, od kterého si sliboval ulehčení své zadlužené pokladny.⁵²⁾ Jak se zdá, částka sice měla připadnout knížeti Václavu III. Adamovi, ale ten ji měl použít na umoření staré pohledávky svého praotce Kazimíra právě u Jana z Pernštejna a obratem mu peníze předat. Českomoravský magnát se dostal do problémů po převzatí Kladska, za které králi zaplatil zástavu 113 464 rýnských zlatých a začali na něj naléhat věřitelé.⁵³⁾

Konečné rozhodnutí přinesl soud konaný ve Vratislavi na den sv. Michala (29. září) 1543.⁵⁴⁾ Nejvyšší slezský hejtman odmítl nároky těšínského knížete na finanční vyrovnání ze strany Jiřího Braniborsko-Ansbašského.

48) Viz JEŽ, Radim: *Manželské soužití knížete Václava III. Adama s Marií z Pernštejna v polovině 16. století*. Těšínsko 51, 2008, č. 1 a 2 (v tisku).

49) *AČ XX.*, s. 191, č. 302.

50) *AČ XX.*, s. 179, č. 288.

51) V listu Fridrichovi II. Lehnickému. *AČ XX.*, s. 180, č. 289.

52) VOREL, Petr: *Páni z Pernštejna. Vzestup a pád rodu*, s. 166–167; TÝŽ: *Vývoj pozemkové držby pánů z Pernštejna v 15.–17. století*. In: Vorel, Petr (ed.): *Pernštejnové v českých dějinách. Sborník příspěvků z konference konané 8.–9. 9. 1993 v Pardubicích*. Pardubice 1995, s. 9–76, zde s. 30.

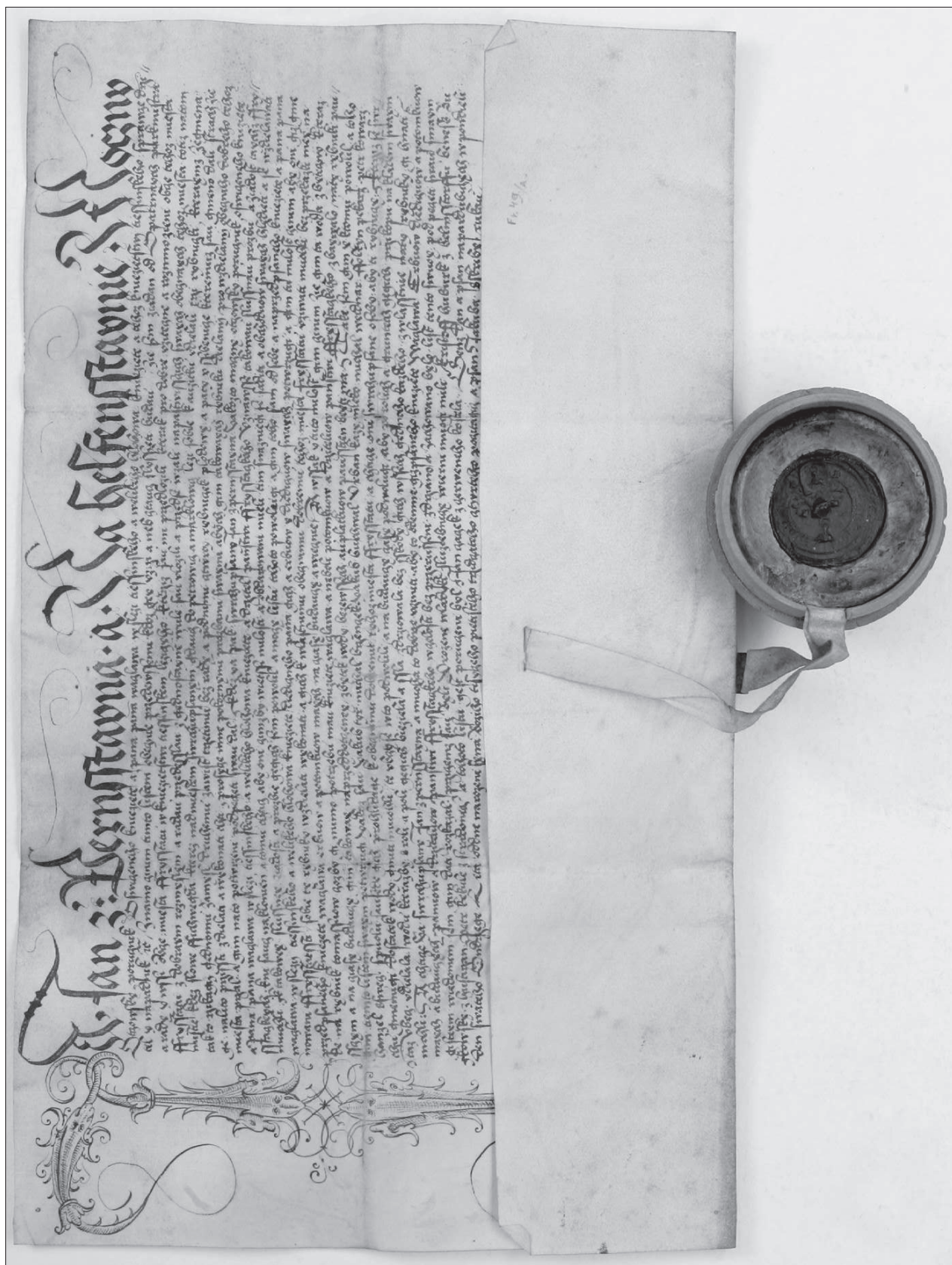
53) TÝŽ: *Hrabství Kladské a finanční politika krále Ferdinanda I. ve druhé třetině 16. století*. Východočeský sborník historický 12, 2005, s. 3–14; TÝŽ: *Vývoj pozemkové držby pánů z Pernštejna*, s. 29.

54) *AČ XX.*, s. 197, č. 306.

Tímto rozsudkem byl ukončen spor vlekoucí se od roku 1532 a peníze placené Janem z Pernštejna za právníky vyšly naprázdno. Zástupy věřitelů jej donutily k odprodeji a zástavě několika panství v Čechách i na Moravě – šlo hlavně o Lanškroun, Rýzmburk, Náchod a část panství liticko-potštejnského, včetně Brandýsu nad Orlicí.⁵⁵⁾ Vymanit se z dluhů šlo v této době ještě jiným způsobem; výhodným sňatkem s bohatou nevěstou. Proto si v roce 1543 vyhlédl vdovu po uherském podnikateli a finančním magnátu Alexandru Turzovi z Bethlenfalvy, Magdalénu z Ormosdu, s níž se oženil hned v následujícím roce. Přes velkou snahu ale na její výnosná panství v oblastech dnešního jihozápadního Slovenska (Bojnice, Piešťany, Hlohovec, Trenčín ad.) nedosáhl a nepovedlo se to ani jeho synovi Jaroslavovi, který měl za manželku dceru Magdalény Alžbětu.⁵⁶⁾

55) VOREL, Petr: *Vývoj pozemkové držby pánů z Pernštejna*, s. 31, 72 a 74.

56) TÝŽ: *Páni z Pernštejna. Vzestup a pád rodu*, s. 169–170.

Jan z Pernštejna, jako „mocný otcovský poručník osvíceného knížete a pána, pana Václava, v Slézi, Těšínského a Velikého Hlohova a téhož knížectví Těšínského správce, držitel i nápadník“, vydává listinu pro fryštátské měšťany, Pardubice 30. listopadu 1534 (SOKA Karviná, Archiv města Fryštát, inv. č. 21).

Ferdinand von Gottes genaden, Königscher
Auch zu hainger und Besamer künigk

olgeborener Bestirmer Comissionen und lieber getreuer Vnserer Commissionen die wir auf Montag
nach heiliger siberschtymffig zu dem Landts rechten in Vnserer Stat Pressburg zu vertretung vnserer
Hainr Schwageren und Fürstlichen Chazgraff Georgen zu Dramdenbürgen von wegen der Fürstenthumben
Oppol und Ratibor verordnet haben, werden uns freyhart die weilemndt Herzog Josanns zu Dopol von vnsen
vorfordern künigen zu Besamer aufgebracht, das gedachte Herzog von Dopol geben versoren sonit Fürstent-
stamens, vor kamern anider rechten, als vor sinem Chamerrechten zu sein schuldig sey. Des geliebten
aners vortrage dardir sich Chazgraff Georg, weilemndt Herzog Casimireen vor zessibin und Herzog
Freidrichen zu der Rignich von wegen angelegter zwaner Fürstenthumben vierzig tausent gulden hünge,
welch zu geben angenommen haben solle, notdurfftig, welche freyhart und vortrag verschiner zeit als wie die
Fürstenthumben Dopol und Ratibor angenommen mit anderen beaufesen vorkunden aufsonst Besam-
ische Chamer Coder verwaltung vor wie bestet in verwaltung siner sein sollen, Damit das Vnserer
Commissionen Insurrection und benelich nach desgemelichen handlen unger. So benelich
vor Cuth Vnserlich das in der selben freyheit auch dem vortrag und die vierzig tausent gulden hünge, sich
on vorkunden nachsuechet, und sofer die vorkunden, als dan dem vorkunden Vnserer Landts Hof-
meister der Croy Besamer und lieber getreuer in des lachen Rechte, welcher Vnserer Commissionen aners
ist, danon glaubwirdig abschreiben zu stellen, wo aber mer gedachte vortrag bog Vnserer Chamer mit vore-
solch beuretem Vnserer Landts Hofmeister zu wissen thut, Damit Er dem selben vortrag bei Chazgraff
Georgen nach zu fragen und zubegren, auch sambl sinem mit Commissionen des Kathliche zusamnden wiss,
Daran beschreibet Vnserer Commissionen in gemung, Geben in Vnserer Stat Vnserer tag davor
Amo d mccc lviij Vnserer Reichs des Königslichen in Reichsen und der anderen zu gebunden,

Ferdinand

Almunda
Ratibor

W. Schreyer

Ferdinand von Gottes genaden, Königscher
Auch zu hainger und Besamer künigk

olgeborener Bestirmer Comissionen und lieber getreuer Vnserer Commissionen die wir auf Montag
nach heiliger siberschtymffig zu dem Landts rechten in Vnserer Stat Pressburg zu vertretung vnserer
Hainr Schwageren und Fürstlichen Chazgraff Georgen zu Dramdenbürgen von wegen der Fürstenthumben
Oppol und Ratibor verordnet haben, werden uns freyhart die weilemndt Herzog Josanns zu Dopol von vnsen
vorfordern künigen zu Besamer aufgebracht, das gedachte Herzog von Dopol geben versoren sonit Fürstent-
stamens, vor kamern anider rechten, als vor sinem Chamerrechten zu sein schuldig sey. Des geliebten
aners vortrage dardir sich Chazgraff Georg, weilemndt Herzog Casimireen vor zessibin und Herzog
Freidrichen zu der Rignich von wegen angelegter zwaner Fürstenthumben vierzig tausent gulden hünge,
welch zu geben angenommen haben solle, notdurfftig, welche freyhart und vortrag verschiner zeit als wie die
Fürstenthumben Dopol und Ratibor angenommen mit anderen beaufesen vorkunden aufsonst Besam-
ische Chamer Coder verwaltung vor wie bestet in verwaltung siner sein sollen, Damit das Vnserer
Commissionen Insurrection und benelich nach desgemelichen handlen unger. So benelich
vor Cuth Vnserlich das in der selben freyheit auch dem vortrag und die vierzig tausent gulden hünge, sich
on vorkunden nachsuechet, und sofer die vorkunden, als dan dem vorkunden Vnserer Landts Hof-
meister der Croy Besamer und lieber getreuer in des lachen Rechte, welcher Vnserer Commissionen aners
ist, danon glaubwirdig abschreiben zu stellen, wo aber mer gedachte vortrag bog Vnserer Chamer mit vore-
solch beuretem Vnserer Landts Hofmeister zu wissen thut, Damit Er dem selben vortrag bei Chazgraff
Georgen nach zu fragen und zubegren, auch sambl sinem mit Commissionen des Kathliche zusamnden wiss,
Daran beschreibet Vnserer Commissionen in gemung, Geben in Vnserer Stat Vnserer tag davor
Amo d mccc lviij Vnserer Reichs des Königslichen in Reichsen und der anderen zu gebunden,

Ferdinand

List Ferdinanda I. odeslaný z Innsbrucku 22. dubna 1536, ve kterém jmenuje Zdislava Berku z Dubé za komisaře ve sporu o Opolsko-Ratibořsko (NA Praha, HNL, sign. L 92/4/13a, karton 550, nefol.).

JAN OF PERNSTEJN IN DISPUTE FOR OPOLE-RACIBORZ IN THIRTIES AND FORTIES OF THE 16th CENTURY

The Duchy of Opole-Raciborz was the territory, in which several Czech Crown Lands and German Empire aristocrats very eminently interested in the beginning of the 16th century. This situation was caused by gradual dying out of the local lines of Piast and descendants of Premysl dynasties. John II of Opole, called the Good, and Valentin of Raciborz did not have legitimate heirs, and that is why they were forced to look for the future owners of their domains among the foremost aristocrat community representatives. The most active one was the Hohenzollern magnate George, Margrave of Brandenburg-Ansbach, with whom they closed an agreement, according to which he had a right to inherit the Duchy of Opole-Raciborz after their deaths. Czech orders took a sharp exception to this, especially Casimir II of Ciesyn with the Duke Friedrich II of Lehnice. The ensuing disputes for the lucrative territory were consequently solved by the marriage alliance of the sisters of the George of Brandenburg-Ansbach with the Duke of Lehnice and son of the Casimir II, Wenceslas. The succession agreements had to be confirmed by the King Ferdinand I, who, under pressure from the orders, first hesitated to seal these documents, however, a need for money led him to change his mind, and that is why he agreed with the George of Brandenburg on the security possession for the amount of 183 333 Hungarian guildens. One of the conditions contained in the Agreement was a clause to pay 40 000 Hungarian guildens to the Ciesyn and Lehnice dukes. After the Casimir II died (1528), his grandson Wenceslas III Adam had a claim to the half of this amount. He was born one month after the death of his father Wenceslas II, in December 1524, and thanks to this the Ciesyn territory had to be administered by a guardian, which was, according to the agreements from 1525 and 1528, the Bohemian and Moravian magnate Jan of Pernstejn. The Margrave George, however, constantly neglected to pay the agreed amount to the Jan of Pernstejn, which led to a long dispute that had to be solved by the Emperor Ferdinand I of Habsburg. Jan turned to the Emperor already in 1533, to enforce the financial settlement from the side of the George of Brandenburg. The matter of dispute was discussed at the Silesian Council in Wroclaw, where counselors and representatives from the Duchy of Ciesyn paid by Jan of Pernstejn were delegated (Mikulas Kloch, Gottfrid Adlspach, Jan Celo from Cechovice etc.). Ferdinand hired a counselor Vipert Schwob, who was supposed to send information about a

progress of the legal proceedings to the royal court. Constant postponements by the highest Silesian Marshal (since 1536 it was the Wroclaw archbishop) were born by Jan of Pernstejn with resentment, since he exerted large sums of money in this period (for example for security for Kladsko) and the need of cash was a permanent problem for him. The resentment due to the dispute showed in letters addressed to his relatives and friends, where he very sharply talks about George of Brandenburg-Ansbach and the Wroclaw archbishop. The dispute for the financial settlement of Opole-Raciborz, which lasted more than 10 years, was closed by the decision of the Highest Silesian Marshal in 1543, where he refused the Pernstejn's request to be paid 20 000 Hungarian guildens, which even more affected insolvency of the Bohemian and Moravian magnate, and in consequence led to his selling of some profitable estates.